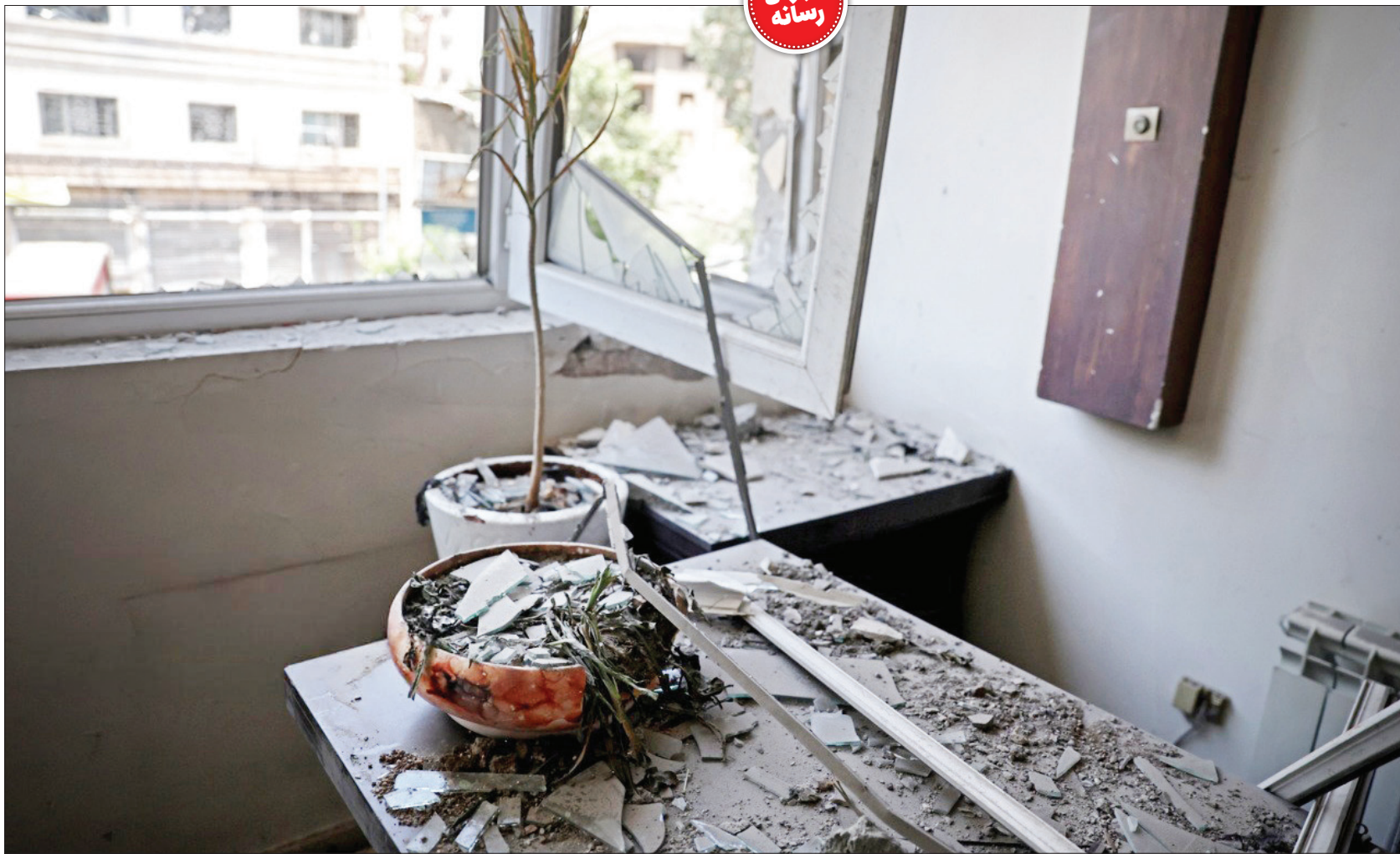

گزارش
رسانه

تکس: بارینا

اخراج حدود ۱۵۰ خبرنگار

گزارشی درباره تعدیل نیروی کار در رسانه‌ها پس از آتش بس میان ایران و اسرائیل

نسیم سلطان‌بیگی

خبرنگار گروه جامعه

مرتضی کارد

عضو هیئت مدیره

انجمن صنفی

روزنامه‌نگاران:

آنها زنده‌ترین راویان جنگ ۱۲ روزه بودند که زیر تل آوار جنگ به جست‌وجوی خبر رفتند، واژه‌ها را به هم دوختند و گزارش ساختند؛ به این امید که در تاریک‌ترین روزها، نور باشند به دل مردمی که وحشت بی‌خبری را هر لحظه مزه می‌کردند. آتش‌بس که از راه رسید، تعدیل را هم با خودش به تحریریه‌ها آورد. خبرنگاران زیادی به خانه برگشتند اما در این خانه روی همه آنها باز نشد. بررسی‌های «هم‌میهن» نشان می‌دهد که در دوران پس از آتش‌بس، مدیران بعضی رسانه‌ها، تعدیل نیروهای گسترده انجام دادند و در بعضی موارد، کل خبرنگاران حاضر در رسانه بیکار شدند. بعضی از رسانه‌ها هم که از خبرنگاران‌شان تعدیل نکردند، حقوق‌ها را با تأخیر و نصفه‌ونیمه پرداخت کردند. مرتضی کارد، یکی از اعضای انجمن صنفی روزنامه‌نگاران به «هم‌میهن» می‌گوید، این تازه آغاز ماجراست و به‌نظر می‌رسد جامعه مطبوعاتی ایران درگیر این مسئله باقی بماند. مدیران رسانه، بحران اقتصادی و پاس نشدن چک‌های بخش بازرگانی روزنامه را علت این تعدیل می‌دانند. حالا در این چرخه بحران، کسی از در بیرونی می‌رود که کوچکترین عضو اما اثری‌بخش‌ترین بوده است.

رسانه‌های راه‌پرداخت، خبرآنلاین، اقتصاد نیوز، تجارت نیوز، دنیای اقتصاد، اقتصاد آنلاین و رسانه تصویری اکوپایران، بخشی از رسانه‌هایی هستند که پس از جنگ ۱۲ روزه از تعدیل نیرو به‌عنوان راهکاری برای خروج از بحران اقتصادی که گریبان‌شان را گرفته بود، استفاده کردند. اما بررسی‌های «هم‌میهن» نشان می‌دهد که تعداد بیشتری از رسانه‌ها درگیر این موضوع شدند و آمارهای غیررسمی در جامعه مطبوعاتی، از اخراج حدود ۱۵۰ روزنامه‌نگار در این روزها خبر می‌دهند. در این گزارش با هفت روزنامه‌نگار که در این روزها با اخراج‌های نانوشتنه مواجه شدند، گفت‌وگو کردیم اما به خواست خودشان از آنها نام نمی‌بریم تا در راه احقاق حقوق‌شان مشکلی پیش نیاید.

▼ جنگ است، باید بمانید

جنگ که شروع شد، بخشی از روزنامه‌نگاران هم مانند همه افراد جامعه، مجبور به ترک شهر و خانه شدند. اما این کوچ اجباری، قلم‌های آنها را نشکست. آنها با اینترنتی که نصفه‌ونیمه بود، حرفه‌ای‌ترین راویان روزهای سخت و هولناک جنگ شدند. برخی

به اجبار خانواده‌هایشان و بعضی به درخواست رسانه، دورکار شدند. تعدادی از رسانه‌ها اما با دورکارشدن خبرنگاران‌شان مخالفت کردند. یکی از خبرنگاران یکی از رسانه‌های حوزه فناوری مالی می‌گوید: «دو روز از جنگ گذشته بود که به تحریریه رفتیم. سردبیر جلسه طولانی با ما گذاشت و گفت، جنگ طولانی است و ما درگیر اتفاقی بزرگ شدیم. کسانی که نمی‌توانند در این شرایط سر کار حاضر شوند، از مجموعه بروند.» این جلسه مصادف است با همان روزهایی که در گوش‌ها مدام این جمله می‌پیچید: «تهران را تخلیه کنید.» مسئولان این سایت از مخالفان سرسخت دورکاری بودند اما درنهایت از تحریریه ۱۰ نفره آنها، هشت نفر مجبور به ترک تهران شدند. همین هم سبب شد که کار را از آنها بگیرند و در پاسخ به این گلایه که چرا کاری به آنها ارجاع نمی‌شود، بگویند: «کاری وجود ندارد.»

اول تیرماه بود که بخشی از تحریریه این سایت، پیامی دریافت کرد: «ما دوست داشتیم همکاری‌مان را با شما ادامه دهیم و از این اتفاق بسیار ناراحتیم. این پیام نه در حکم تعدیل، نه در حکم اخراج است؛ این پیام به معنای مرخصی بدون حقوق تا زمان پایداری شرایط است.» پیام در روزهایی به خبرنگاران رسید که حرف از آتش‌بس بود و آنها در روای بازگشت به خانه بودند. اما در خانه دوم به روی آنها بسته شده است. پس از آتش‌بس، چهار نفر از اعضای تحریریه ۱۰ نفره این سایت حوزه فناوری مالی، برای جلسه فراخوانده شدند. از آنها خواسته شد که استعفا دهند و آنها می‌گویند، اگر ما را نمی‌خواهید، اخراج‌مان کنید.

درنهایت سردبیر به آنها اعلام می‌کند که می‌تواند در حق‌شان «لطف» کند؛ اجازه دهد تا پایان تیرماه سر کار بمانند و پس از آن، استعفا دهند. به خبرنگاران گفته می‌شود که حق و حقوق قانونی‌شان را در سه قسط پرداخت خواهند کرد. آنها در آن جلسه بارها با این جمله مواجه شدند: «ما می‌توانستیم شما را تعدیل کنیم، اما نمی‌کنیم.» این در حالی است که روی زمین واقعیت، آنها تعدیل شدند. یکی از روزنامه‌نگاران حاضر در این جلسه به «هم‌میهن» می‌گوید: «جنگ ممکن است دوباره شروع شود و مدیرانی که توان نگاه‌داشتن نیروهایشان در آن شرایط را نداشتند، در صورت شروع دوباره جنگ می‌توانند دوباره همین بلاها را سر ما بیاورند.» او به گفته خودش با چنان «بی‌احترامی» مواجه شد که ترجیح می‌دهد در خانه بماند، رزومه بفرستد و دیگر مدیران پیشین‌اش را نبیند.

▼ حسی شبیه به دور انداخته شدن

برخی خبرنگاران اما به درخواست مدیران رسانه، دورکار شدند. آنها می‌دیدند که روزنامه‌نگاران در ساختمان‌هایی نشسته‌اند و انگشت بر کیبورد می‌فشارند که در حوالی آنها انفجار رخ می‌دهد. آنها در آن روزهای نخست جنگ، زیر سایه پهلاد و موشک، گزارش‌های‌شان را می‌نوشتند و همین شد که برخی از مدیران رسانه، به‌شرط دورکاری روانه خانه‌هایشان کردند.

روزنامه‌نگاران تعدیل‌شده از یکی از رسانه‌های حوزه اقتصاد می‌گویند، یک‌هفته پس از شروع دورکاری با آنها تماس گرفتند و خواستند دست از کار بکشند؛ چون «برای آنها مرخصی بدون حقوق» در نظر گرفتند. مدیران رسانه به آنها وعده دادند که اگر شرایط آرام شود دوباره سر کار بازمی‌گردند. اما وقتی جنگ میان ایران و اسرائیل به آتش‌بس رسید، آتش به جان مدیران رسانه و خبرنگاران‌شان انداخت: «کل تحریریه ۱۰ نفره ما را تعدیل کردند. تنها کسانی که باقی ماندند، سردبیر و فردی بود که به‌عنوان چپ‌چین کار می‌کرد.» جدایی از رسانه‌ای که خانه آنها بود، حسی شبیه به «دور انداخته شدن» را در آنها برانگیخت: «ما احساس بسیار بدی داشتیم. ما هم استرس جنگ و بحران مالی را داشتیم و حالا بیکاری هم به آنها اضافه شده است.» به گفته خبرنگاران این رسانه اقتصادی، تیم بازرگانی روزنامه تنها بخشیه بود که در تحریریه ماند و به خانه نرفت؛ به آنها گفته بودند حقوق‌شان را از پورسانت‌ها پرداخت می‌کنند: «رسانه ما از نظر بازرگانی پیشرو بود و هزینه‌های بسیاری برای برگزاری رویدادها کرده بود. تاب‌آوری چنین رسانه‌ای باید بسیار بیشتر از کل حقوق تحریریه باشد، اما همیشه بازرگانی به روزنامه‌نگاری اولویت دارد.» آنها دلشکسته از رسانه‌ای هستند که به گفته خودشان، با جان و دل برایش کار کردند. این روزنامه‌نگاران قراردادی هم در دست ندارند: «ما پایان هر سه‌ماه قرارداد را امضاء می‌کردیم و به همین دلیل قراردادی دست ما نیست که بتوانیم براساس آن اقدام قانونی کنیم.»

▼ ۱۲ روز جنگ، بنیان ضعیف رسانه‌ها

در همان روزهایی که دسترسی به اینترنت محدود شد، دبیر تحریریه یکی دیگر از خبرگزاری‌ها به اعضای تحریریه می‌گوید، خبرگزاری آنها پول کافی برای پرداخت حقوق را ندارد و ممکن است کار سایت به‌طور کامل متوقف شود. یکی از خبرنگاران این

۱۷۰ مجروح همچنان بستری

معاون درمان وزارت بهداشت با اشاره به شمار مجروحان ناشی از حمله وحشیانه رژیم صهیونیستی به کشورمان و اقدامات درمانی انجام‌شده از آغاز جنگ تحمیلی ۱۲ روزه تاکنون، گفته است که به دنبال تجاوز رژیم صهیونیستی به کشورمان، ۵۷۵۰ نفر مجروح شدند که اغلب آنها پس از مداوا مرخص شده‌اند و اکنون نیز ۱۷۰ نفر از این مجروحان همچنان در بیمارستان‌ها بستری هستند. سجاد رضوی ادامه داد: «اغلب مجروحان پس از دریافت خدمات مورد لزوم، مرخص شده‌اند و اکنون نیز ۱۷۰ نفر همچنان در بیمارستان‌ها بستری هستند که حدود ۷۵ تا ۷۵ نفر از آنها در بخش مراقبت‌های ویژه (ICU) خدمات لازم را دریافت می‌کنند.»

۷۱۷ هزار افغانستانی رفتند

رئیس مرکز امور اتباع و مهاجرین خارجی وزارت کشور، با اعلام این خبر که ۷۱۷ هزار و ۶۵۸ نفر از اتباع غیرمجاز از ابتدای امسال تاکنون رومنز شده‌اند، گفته است که این روند همچنان ادامه دارد. به گزارش ایسنا، نادر یاراحمدی با ارائه گزارشی از روند خروج مهاجران افغانستانی غیرمجاز از کشور گفت: «این تعداد از اتباع غیرمجاز از سه‌مرز خروجی به کشور افغانستان فرستاده شده‌اند که مرزهای خروجی سه‌مرز دوغان‌رون در استان خراسان رضوی، مرز میلک و مرز خراسان جنوبی است.» به گفته او، عمده خروج مهاجران افغانستانی از مرز دوغان‌رون در استان خراسان رضوی بوده است. از ۳۰ اسفندماه ۱۴۰۳ اعلام کردیم افرادی که غیرمجاز هستند، باید کشور ایران را ترک کنند و آثانی که برگه سرشماری‌شان از تاریخ ۳۰ اسفندماه باطل اعلام شده است، باید تا ۱۵ تیرماه به کشورشان بازمی‌گشتند.»

ادامه سرمقاله

جهت اطلاع دست‌اندرکاران امر قضا مطابق ماده ۶۶۹ قانون مجازات اسلامی، هرگونه تهدید به قتل دیگری مجازات دارد. گرچه تهدیدات اخیر از جانب مقام رسمی یا در چارچوب رسمی مطرح نشده است، چون در این صورت باعث مسئولیت بین‌المللی حکومت ایران هم خواهد بود؛ ولی هنگامی که این عمل مطابق قانون جرم است و درعین حال، مجرم در رسانه چنین تهدیداتی را به‌کار می‌برد و با مجرم برخورد قضایی صورت نمی‌گیرد، این رفتار به منزله حمایت رسمی از این تهدیدات تلقی خواهد شد. نکته مهم‌تر اینکه تهدیدات مذکور به نحوی سازمان‌یافته انجام می‌شوند و هدفش شعله‌ور کردن دوباره آتش جنگ است. در این صورت ابعاد حقوقی سنگین‌تری پیدا می‌کند. البته، به نظر می‌رسد که عامل نفوذ در این تهدیدات را هم نباید فراموش کرد.

حتی اگر بپذیریم که هیچ‌کدام از این تهدیدات ربطی به ساختار و سیاست‌های رسمی ندارد، باز هم می‌تواند اعتراض رسمی کشور خارجی را برانگیزد یا درخواست پیگرد ارائه دهند و یا به شورای امنیت ارجاع کنند. اگر همه نکات فوق را نادیده بگیریم، فرض هم کنیم که این تهدیدات تبلیغاتی و بی‌پایه و خالی‌بندی بی‌مزه است که گویندگان برای لاف زدن و خودشیرویی این حرف‌ها را می‌زنند که این فرض درستی هم هست؛ با وجود این، نباید فراموش کرد که همین پارسال بود که ترامپ را ترور کردند و تیر به گوش او خورد. این وضعیت ایالات متحده است. هر آن ممکن است اتفاقاتی از این نوع موفق یا ناموفق رخ دهد؛ بعد هم به‌سادگی ایران را متهم و تلافی کنند. هرچه هم بگوییم ما نبودیم، مقبول نیفتد. حتی می‌توانند این کار را طراح‌ی شده انجام دهند. در این حالت، چه کسی مسئولیت چنین پاسخ‌تندی علیه ایران را خواهد پذیرفت؟ آیا دستگاه قضایی می‌تواند از سکوت کنونی خود دفاع کند؟ آقای از‌های نمی‌خواهند اقدامی کنند؟